

Co-funded by
the European Union

ДОКУМЕНТ ЗА ВОСПОСТАВУВАЊЕ ТРАНСНАЦИОНАЛНО СТРАТЕШКО ПАРТНЕРСТВО

ЗА ВОВЕДУВАЊЕ ТЕМИ ОД ИНТЕРЕС ЗА ЗАЕДНИЦАТА
ВО ОБРАЗОВНИТЕ ПРОЦЕСИ ВО РЕГИОНИТЕ НА
РАДОМ - ПОЛСКА, НЕАПОЛ - ИТАЛИЈА,
КОЧАНИ - СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА И ТАРСУС/МЕРСИН -
ТУРЦИЈА

Интелектуален резултат 3

Учење поврзано со заедницата на часовите по англиски јазик

Програма	Еразмус+ KA220-SCH - Партнерства за соработка во училишното образование
Код на проектот / референца на Договорот за грант	2024-1-PL01-KA220-SCH-000250598
Идентификациски број на апликацијата	KA220-SCH-D3389ACA
Времетраење	01.11.2024 - 31.10.2026
Интелектуален резултат	ИОЗ - Документ за стратешко партнерство за воведување теми од интерес за заедницата во образовните процеси во регионите на Радом, Неапол, Кочани и Тарсус/Мерсин

ИЗЈАВА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ ОД ЕУ И ОДРЕКУВАЊЕ ОД ОДГОВОРНОСТ

Co-funded by
the European Union

Проектот „Заедницата и англиски јазик“ е кофинансиран од Европската Унија во рамките на програмата Еразмус+, Договор за грант бр. 2024-1-PL01-KA220-SCH-000250598.

Ставовите и мислењата изразени во оваа публикација се исклучиво на авторот/авторите и не мора да ги одразуваат ставовите на Европската Унија или на Фондацијата за развој на образовниот систем (FRSE), Полската национална агенција за програмата Еразмус+. Ниту Европската Унија ниту Полската национална агенција FRSE не можат да се сметаат за одговорни за нив.

ОТВОРЕНА ЛИЦЕНЦА

Оваа публикација е лиценцирана според меѓународната лиценца Creative Commons Наведи извор 4.0 (CC BY 4.0). Слободно можете да го споделувате и приспособувате материјалот, под услов соодветно да го наведете изворот, да ги означите измените и да ја наведете лиценцата. Логоата и материјалите на трети страни остануваат сопственост на нивните соодветни сопственици и може да се користат само во согласност со условите на нивните лиценци.

Лиценца: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

**Препорачано наведување: Документ за транснационално стратешко партнерство,
„Заедницата и англиски јазик“, проект Еразмус+ 2024-1-PL01-KA220-SCH-000250598.**

Извори на податоци: [3], [5].

СОДРЖИНА

- Резиме
- Вовед
- Методолошка забелешка и извори на податоци
- Поглавје 1: Преглед на тековната состојба на образовните процеси во регионите на проектните партнери
- Поглавје 2: Најдобри пристапи за справување со предизвиците од интерес за заедницата во образовните процеси
- Поглавје 3: Препораки за подобрување на локалните стратегии и усогласување со Акцискиот план на ЕУ за дигитално образование 2021-2027
- Поглавје 4: Акциски план 2027-2031
- Следење, евалуација и одржливост
- Референци

Резиме

Овој Документ за стратешко транснационално партнерство обезбедува заедничка рамка за продолжување на проектот „Заедницата и англиски јазик“ во Радом, Неапол, Кочани и Тарсус/Мерсин. Неговиот централен предлог е дека учењето англиски јазик станува посмислено кога учениците го користат англискиот јазик за да истражуваат, дискутираат и комуницираат за автентични прашања во заедницата. Заштитата на животната средина, инклузијата, еднаквоста, толеранцијата, мултикултурното разбирање, дигиталното граѓанство и граѓанската одговорност не се третираат како дополнителни теми, туку како контексти за развивање на вокабуларот, читањето, говорењето, пишувањето, соработката и критичкото размислување.

Регионалната анализа покажува различни образовни системи и институционални профили, но и заеднички потреби: посилна мотивација на учениците, целисходна употреба на дигитални алатки, инклузивен пристап до иновации, оспособеност на наставниците за активни методи и стабилна соработка меѓу училиштето и заедницата. Партнерите исто така располагаат со комплементарни предности. Радом придонесува со транснационална координација и перспектива на општо средно образование; Неапол со техничко и технолошко образование; Кочани со соработка меѓу НВО и училиште и искуство со ВР/ООР; а Тарсус/Мерсин со голема училишна средина и професионална мрежа за странски јазици.

Препорачаниот педагошки модел ги комбинира истражувањето, проектното учење, техниките на CLIL, подигнувањето на свеста, eTwinning, отворените образовни ресурси и проектниот софтвер со ВР-лабиринт. Заедничкиот циклус на учење започнува со реално прашање и јасно утврдени јазични резултати, продолжува со истражување и поддржана јазична подготовка, а потоа со создавање јавен производ, повратни информации и размислување. Дигиталната активност се смета за вредна само кога служи на јасна цел за учење, ги заштитува учениците, нуди пристапни алтернативи и обезбедува докази за наученото.

Стратегијата е усогласена со Акцискиот план на ЕУ за дигитално образование 2021-2027 и со DigCompEdu. Таа препорачува годишно училишно планирање, професионален развој на наставниците заснован на практиката, едноставна дигитална самопроцена, минимални стандарди за квалитет на споделените ресурси, одговорни практики со податоци и медиуми и соработка со засегнатите страни водена од образовните цели. Спроведувањето може да започне со вообичаена технологија во училницата и постепено да се прошири кон ВР или поголеми транснационални иницијативи, со зголемувањето на капацитетите.

Акцискиот план 2027-2031 предлага девет иницијативи, меѓу кои мрежа на наставници, годишни проектни недели, реплицирање на ВР, транснационални ученички предизвици, форуми на засегнати страни, банка на ООР, проекти за инклузија, еколошки кампањи и подготовка на последователни проекти. Напредокот ќе се разгледува преку реални показатели за соработка на наставниците, учество на учениците, квалитет на учењето, вклученост на засегнатите страни и одржливост. Очекуваниот резултат е спроведување на најмалку пет последователни активности и трајно партнерство во кое учењето англиски јазик видливо им служи на локалните заедници.

Вовед

„Учење поврзано со заедницата на часовите по англиски јазик“ („Заедницата и англиски јазик“) е 24-месечно партнерство за соработка Еразмус+ KA220-SCH во училишното образование. Проектот го координира III Liceum Ogólnokształcące im. płk. Dąbrowskiego w Radomiu од Полска, а се спроведува заедно со партнери од Северна Македонија, Турција и Италија.

Проектот е осмислен за да го подобри квалитетот и привлечноста на методите за настава по англиски јазик, да воведат учење поврзано со заедницата во формалните и неформалните часови по англиски јазик, да развијат и промовира образовен концепт заснован на ВР за средношколци и да ја зајакне долгорочната соработка меѓу училиштата и организациите за поддршка.

Овој Документ за стратешко транснационално партнерство е Интелектуален резултат 3. Неговата функција е практична: да ги поврзе постигнатите проектни резултати со идната соработка и да обезбеди структуриран Акциски план за 2027-2031 година. Документот се фокусира на тоа како темите од интерес за заедницата, како што се заштитата на животната средина, социјалната инклузија, еднаквоста, толеранцијата, мултикултурното разбирање и граѓанската одговорност, може да се воведат во наставата по англиски јазик преку активни, дигитални и транснационални пристапи кон учењето.

Документот ја следи содржината предвидена во одобрената апликација: преглед на тековната состојба во партнерските региони; избор на најдобрите образовни пристапи; препораки за локални стратегии усогласени со Акцискиот план на ЕУ за дигитално образование; и петгодишен Акциски план со конкретни идни иницијативи.

Главни корисници на овој документ се раководителите на училиштата, наставниците по англиски јазик, ИКТ-координаторите, стручните соработници, општините, невладините организации и мрежите за настава по странски јазици. Тој може да се користи при подготовка на годишни програми за работа на училиштата, планови за професионален развој на наставниците, eTwinning-соработка, активности со локалните засегнати страни и идни апликации за Еразмус+. Препораките се намерно приспособливи: секој партнер може да ги примени во рамките на сопствената наставна програма, распоред, опрема и институционални одговорности.

Партнерството го разбира учењето поврзано со заедницата како пристап во кој учениците го користат англискиот јазик за да истражат автентично прашање што е важно за луѓето околу нив. Затоа, јазикот е истовремено цел на учењето и алатка за истражување, соработка и јавна комуникација. Овој пристап ги поддржува повеќејазичната компетенција, дигиталната компетенција, граѓанската компетенција, личната и социјалната компетенција и културната свест, кои се признаени во Европската рамка на клучни компетенции за доживотно учење [19].

Извори на податоци: [1], [2], [4].

Проектно партнерство

Улога	Организација	Земја	Регион / Град
Координатор	III Liceum Ogólnokształcące im. płk. Dąbrowskiego w Radomiu	Полска	Радом, Мазовјецко Војводство
Партнер	Средно општинско училиште „Љупчо Сантов“ Кочани	Северна Македонија	Кочани, Источен Регион
Партнер	Здружение за поддршка на економскиот развој - Локална акциона група - Кочани	Северна Македонија	Кочани, Источен Регион
Партнер	Kuresel Yabancı Dil Eğitimcileri Derneği (FLEA)	Турција	Мерсин
Партнер	Abdulkerim Bengi Anadolu	Турција	Тарсус / Мерсин

Улога	Организација	Земја	Регион / Град
	Lisesi		
Партнер	Polo Tecnico „Fermi-Gadda“ / ITI Fermi-Gadda	Италија	Неапол, Кампанија

Методолошка забелешка и извори на податоци

Документот се заснова на три комплементарни групи извори: одобрената проектна апликација и проектните резултати; официјални национални и регионални информации за образованието; и стратешка анализа подготвена за идната соработка на конзорциумот.

Првата група извори ги обезбедува логиката на проектот, профилите на партнерите, планираната структура на ИОЗ и регионалните податоци специфични за проектот. Втората група обезбедува ажурирани информации за образовните системи од официјални или институционални извори, вклучувајќи ги Eurydice, националните министерства, регионалните власти и општинските извори. Третата група го преточува проектното искуство во препораки и петгодишен план за соработка.

Опфат и ограничувања

Регионалниот преглед е споредбен, а не сеопфатен. Тој се фокусира на деловите од секој образовен систем што најдиректно влијаат врз наставата по англиски јазик во средното образование, дигиталното учење, инклузијата и соработката со локалните засегнати страни. Националните структури и официјалните статистички податоци се користат за утврдување на контекстот, додека одобрената апликација и институционалните информации се користат за опис на организациите учеснички.

Акцискиот план е стратешка рамка за продолжување, а не правно обврзувачки договор или замена за националните наставни програми. Активностите мора да се приспособат на националното законодавство, правилата за заштита на учениците, барањата за заштита на личните податоци, стандардите за пристапност и внатрешните постапки на секоја партнерска организација. Квантитативните цели се амбиции на конзорциумот за 2027-2031 година и може да се разгледуваат годишно во согласност со расположливиот кадар, опремата и финансирањето.

Критериуми за избор на препораките

Препораките беа избрани според пет критериуми: образовна релевантност за учењето англиски јазик; видлива поврзаност со интересите на заедницата; изводливост во вообичаени училишни услови; потенцијал за инклузивно учество на учениците; и преносливост во сите четири региони. Предност им беше дадена на пристапите што повторно ги користат постојните проектни резултати, создаваат отворени образовни ресурси и ја зајакнуваат соработката, наместо да се сведуваат на еднократни настани.

Извори на податоци: [1], [2], [4], [6], [7], [9], [11], [12], [13], [14], [16], [17], [18].

Поглавје 1: Преглед на тековната состојба на образовните процеси во регионите на проектните партнери

Четириите проектни региони имаат различни образовни системи, различни административни уредувања и различни предизвици во локалните заедници. Сепак, тие споделуваат и неколку образовни приоритети: зголемување на мотивацијата на учениците за учење англиски јазик; поврзување на учењето со реални теми од заедницата; зајакнување на дигиталните вештини; подобрување на оспособеноста на наставниците за иновативни методи; и создавање партнерства меѓу училиштето и заедницата што ќе продолжат и по завршувањето на проектот.

1.1 Радом, Мазовјецко Војводство - Полска

Во Полска, задолжителното редовно образование трае 12 години. Тоа ја опфаќа последната година од предучилишното образование, осум години основно образование и три години образование по основното училиште, до 18-годишна возраст. Самото задолжително школување ги опфаќа учениците на возраст од 7 до 15 години, додека обврската за продолжување на образованието се однесува на младите на возраст од 15 до 18 години.

Основното образование е организирано како единствена осумгодишна структура. На крајот од осмо одделение учениците полагаат екстерен испит, а резултатот се користи при запишувањето во средните училишта. Средното образование вклучува четиригодишни општи средни училишта, петгодишни технички средни училишта, тригодишни секторски стручни училишта од I степен и двегодишни секторски стручни училишта од II степен.

На локално ниво, Радом обезбедил повеќе од 3.600 места за упис во училиштата по основното образование за учебната 2024/2025 година: приближно 1.400 во општите средни училишта, 1.398 во техничките училишта и 834 во секторските стручни училишта од I степен. Податоците на градот за учебната 2024/2025 година укажуваат и на голема општинска образовна мрежа, со повеќе од 30.000 ученици во училиштата управувани од градот и континуирани инвестиции во училишната инфраструктура.

За проектот „Заедницата и англиски јазик“, Радом обезбедува силна средина на општо средно образование и училиште координатор со претходно искуство во Еразмус+. Главната стратешка потреба е часовите по англиски јазик да се претворат во простор во кој учениците истражуваат, дискутираат и презентираат прашања од заедницата, а истовремено развиваат дигитална и интеркултурна компетенција.

Корисна развојна насока за Радом е поврзувањето на академскиот профил на општото средно образование со структурирано истражување на заедницата. Учениците можат да анализираат општински информации, да интервјуираат локални организации, да ги споредуваат полските одговори со одговорите на партнерските земји на заеднички предизвик и да ги соопштат своите заклучоци на англиски јазик. Таквите задачи можат да го зајакнат напредното читање, аргументирањето и презентирањето, а истовремено да им овозможат на учениците искуство во одговорно учество во локалните прашања.

Училиштето координатор може да дејствува и како центар на партнерството. Неговата улога треба да вклучува одржување на заедничкиот календар, организирање годишен онлајн состанок за планирање, поддршка на заедничките критериуми за квалитет и зачувување на врските до проектните ресурси. Оваа координативна функција е суштинска, бидејќи одржливата транснационална соработка зависи од предвидливи рутини и распределени одговорности, а не само од ентузијазмот на поединечни наставници.

Извори на податоци: [1], [6], [7], [8].

1.2 Неапол, Кампанија - Италија

Италијанското образование е структурирано од раното детско образование, преку основното и нижото средно образование, до вишото средно образование. Првиот циклус ги опфаќа основното и нижото средно образование. По нижото средно образование, учениците влегуваат во вториот циклус, кој опфаќа лицејски, технички и професионални институти, како и патеки за стручно образование и обука. Техничките институти се особено релевантни за проектот „Заедницата и англиски јазик“, бидејќи го комбинираат општото образование со научна, технолошка и професионална подготовка и можат да го поврзат учењето јазик со реални технички, граѓански и општествени контексти.

За учебната 2024/2025 година, Eurydice обезбедува споредливи податоци за структурата на образовните системи во земјите учеснички во Еразмус+, додека италијанското Министерство за образование и заслуги обезбедува отворени податоци и училишни статистики за училиштата, учениците и училишниот кадар. Во Кампанија, регионалните образовни политики и услуги го поддржуваат учеството во образованието преку мерки како стипендии, иницијативи за мобилност и регионално планирање на учебната година. Неапол, како голема метрополитенска област, нуди разновидна образовна средина во која училиштата мора да одговорат на различни социјални, економски, културни и дигитални образовни потреби.

Италијанскиот проектен партнер е Polo Tecnico „Fermi-Gadda“ / ITI Fermi-Gadda, јавно техничко средно училиште во Неапол. Училиштето е посветено на обезбедување солидно научно и технолошко образование за учениците, заедно со силни граѓански и општествени вредности. Тоа ги подготвува младите за универзитет, повисоко техничко образование и светот на работата, поттикнувајќи инклузија, активно граѓанство и одговор на потребите на разновидната локална заедница. Официјалните информации го лоцираат училиштето на Corso Malta 141/147, 80141 Napoli, а националниот портал PNRR/FUTURA го наведува ITI „Fermi-Gadda“ Napoli, со код NATF24000R, како корисник на активностите Piano Scuola 4.0 за иновативни средини за учење.

За проектот „Заедницата и англиски јазик“, Неапол нуди вреден технички и метрополитенски контекст за поврзување на учењето англиски јазик со дигиталната трансформација, еколошката одговорност, инклузијата, активното граѓанство, вработливоста и одговорот на потребите на заедницата. Главната стратешка потреба е научниот и технолошкиот профил на училиштето да се поврзе со задачи по англиски јазик поврзани со заедницата, транснационална тимска работа и видливи ученички производи што одговараат на реалните потреби на локалната заедница.

Во ITI Fermi-Gadda, активностите по англиски јазик може да се поврзат со стручните предмети без часот по англиски јазик да се претвори во специјалистичка обука. Учениците може да објаснат прототип, да изработат двојазичен водич за безбедност, да презентираат предлог за заштеда на енергија, да документираат проверка на пристапноста или да подготват дигитална кампања за одговорна технологија. Овие производи бараат прецизна употреба на јазикот, свест за публиката и тимска работа, а истовремено ја зајакнуваат граѓанската димензија на техничкото образование.

Метрополитенскиот контекст на Неапол ги прави културната разновидност, мобилноста, социјалната нееднаквост, заштитата на наследството и притисокот врз животната средина релевантни теми. Партнерствата со универзитети, претпријатија, здруженија и локални служби можат да обезбедат автентични прашања и повратни информации. Треба да се води сметка партнерите од заедницата да ги поддржуваат целите на учењето и безбедноста на учениците, а завршната задача да остане остварлива за ученици со различни нивоа на познавање на англискиот јазик.

Извори на податоци: [9], [10], [11], [12], [17], [18].

1.3 Кочани, Источен Регион - Северна Македонија

Образовниот систем во Северна Македонија е организиран во предучилишно образование за деца на возраст од 0 до 6 години, основно образование што започнува на шестгодишна возраст и трае девет години и средно образование што е задолжително и бесплатно за сите ученици. Средното образование трае три или четири години, во зависност од видот на училиштето, и опфаќа гимназии, средни стручни и уметнички училишта.

Системот е децентрализиран од 2005 година. Општините се одговорни за секојдневното управување и функционирање на повеќето основни и средни училишта, додека Министерството за образование и наука ја задржува одговорноста за креирање политики, обезбедување квалитет и целокупен развој на системот.

Податоците од проектната апликација за Општина Кочани покажуваат шест основни училишта, вклучително и едно музичко училиште, и две средни училишта. Во учебната 2024/2025 година, основните училишта имале 2.722 ученици во 181 паралелка, додека двете средни училишта имале 1.062 ученици во 65 паралелки. Проектниот партнер СОУ „Љупчо Сантов“ имал 503 ученици во 31 паралелка, со просечно 16 ученици по паралелка.

За проектот „Заедницата и англиски јазик“, Кочани придонесува со големо искуство во Еразмус+, eTwinning, кариерно насочување, еколошки активности и соработка меѓу НВО и училиштата. Главната стратешка потреба е овие предности посистематски да се користат за учење англиски јазик поврзано со заедницата, дигитална/ВР-методологија и активности за инклузија поддржани од засегнатите страни.

Кочани нуди погодна средина за еколошки истражувања бидејќи локалниот живот е тесно поврзан со земјоделството, управувањето со водите, квалитетот на воздухот и сезонските еколошки предизвици. На часовите по англиски јазик може да се користат локални набљудувања, општински информации и интервјуа како извори за споредбени задачи со партнерските региони. Учениците може да изработуваат кратки пораки за политики, материјали за подигнување на свеста, фотоесеи или дигитални приказни на англиски јазик, поврзувајќи ги јазикот, екологијата и граѓанската одговорност.

Соработката меѓу СОУ „Љупчо Сантов“ и НВО ЛАГ Кочани претставува особено значајна основа за одржливост. Училиштето обезбедува пристап до наставната програма, наставници и ученици, додека НВО може да мобилизира ИКТ-експертиза, проектен менаџмент и експертиза од заедницата. Се препорачува јасна годишна распределба на одговорностите, така што одржувањето на технологијата, контактите со засегнатите страни, дисеминацијата и педагошката реализација да не зависат од едно лице.

Извори на податоци: [1], [13].

1.4 Тарсус/Мерсин - Турција

Од учебната 2012/2013 година, Турција применува 12-годишна структура на задолжително образование, позната како систем 4+4+4. Статистиката за формалното образование објавена од Министерството за национално образование опфаќа податоци за училиштата, училниците, подрачните единици, учениците, наставниците, дипломираните ученици и уписот, од предучилишното до средното образование, за периодот 2024/2025 година.

Мерсин е голем и разновиден образовен регион. Официјалните податоци за 2025 година на Гувернерството на Мерсин наведуваат 1.590 училишта, 15.958 училници, 439.047 ученици и 31.542 наставници во покраината, со просечно 28 ученици по училница.

Анадолиското средно училиште „Абдулкерим Бенги“ во Тарсус/Мерсин е средно училиште со приближно 900 ученици од двата пола на возраст од 14 до 18 години и 68 наставници. Во проектната апликација се наведуваат и ученици со географски, економски и образовни пречки, вклучително и ученици што доаѓаат од села. FLEA, Здружението на наставници по странски јазици, придонесува со професионална мрежа за настава по јазици и експертиза во обука на наставници, Web 2.0 алатки, eTwinning, Еразмус+ и иновативно образование по странски јазици.

За проектот „Заедницата и англиски јазик“, Тарсус/Мерсин обезбедува и училишна средина за тестирање и поширока професионална мрежа за странски јазици. Главната стратешка потреба е учењето англиски јазик да се поврзе со локалното учество, инклузијата, дигиталната самодоверба и транснационалниот дијалог.

Во Тарсус/Мерсин, диференцираното учество е особено важно бидејќи учениците може да имаат различни нивоа на претходна изложеност на јазикот, пристап до уреди и можности за меѓународен

контакт. Затоа, задачите треба да нудат повеќе улоги, како истражувач, интервјуер, дизајнер, говорник и уредник. Завршниот производ на англиски јазик може да се изработи заеднички, додека индивидуалното учење може да се оценува преку кратки осврти, дневници на вокабулар или усни придонеси.

FLEA може да го прошири влијанието надвор од едно училиште преку организирање онлајн демонстрации, размена меѓу колеги и практични работилници за наставниците по странски јазици. Неговата мултипликаторска улога треба да се фокусира на проверени и евтини методи што можат да се применат со проектор, споделени уреди или печатени материјали, како и со ВР-опрема. Со тоа се намалува ризикот иновацијата да остане ограничена само на добро опремени средини.

Извори на податоци: [1], [14], [15], [16].

Споредбен преглед на партнерските региони

1.5 Заеднички потреби и комплементарни предности

Во сите четири региони, главната заедничка потреба не е едноставно повеќе технологија, туку посилна педагошка интеграција: на наставниците им се потребни применливи начини за поврзување на целите по англиски јазик, содржините од заедницата, дигиталните алатки и инклузивното оценување. Втора заедничка потреба е континуитетот. Транснационалната работа често зависи од мал број мотивирани вработени; документираните рутина, споделени ресурси и поддршка од раководството се неопходни за активностите да продолжат и при промена на кадарот.

Партнерите имаат и комплементарни предности. Радом придонесува со координација и силен контекст на општо средно образование; Неапол со техничко и технолошко образование; Кочани со соработка меѓу HBO и училиште и искуство со ВР/OOP; а Тарсус/Мерсин со голема училишна средина и професионална мрежа за странски јазици. Стратешкото партнерство треба да ги искористи овие разлики преку споделено водство: секој партнер да ја предводи областа во која има најсилен практичен капацитет.

За сите региони се предлага заеднички минимален модел: една наставна целина по англиски јазик поврзана со заедницата во секоја учебна година; една транснационална размена на ученички трудови; една наставничка рефлексивност за дигиталната и инклузивната практика; и една локална дисеминација или дијалог со засегнатите страни. Училиштата со поголем капацитет може да додадат ВР-сесии, мобилности, поголеми кампањи или заеднички апликации.

1.6 Анализа на стратешките недостатоци

Потребно е да се обрне внимание на четири недостатоци. Прво, дигиталните активности може да бидат интересни, но слабо поврзани со оценуваните јазични резултати. Второ, темите од заедницата може да останат општи доколку учениците не работат со локални докази и публика. Трето, учениците со помалку можности може да учествуваат во помала мера ако активностите зависат од лични уреди, патувања или напредно познавање на англискиот јазик. Четврто, резултатите може да исчезнат по завршувањето на проектот ако сопственоста, лиценцирањето и складирањето не се планирани.

Одговорот е да се користат јасно утврдени резултати од учењето, автентични, но соодветни за возраста прашања од заедницата, повеќе начини на учество, пристап до основните алатки обезбеден од училиштето и организирано складиште на OOP. Овие мерки ја претвораат проектната иновација во повторлива институционална практика.

Регион	Образовен контекст	Можност во рамките на проектот	Приоритетна потреба
Радом	Координатор - општо средно училиште во рамките на	Голем потенцијал за структурирани проекти по	Одржување на дигиталните и транснационалните методи по

Регион	Образовен контекст	Можност во рамките на проектот	Приоритетна потреба
	полскиот систем на образование по основното училиште.	англиски јазик поврзани со заедницата и за продолжување на Еразмус+ соработката.	завршувањето на проектот.
Неапол	Јавно техничко средно училиште во рамките на италијанската патека на вишо средно образование во технички институти.	Голем потенцијал за поврзување на учењето англиски јазик со науката, технологијата, дигиталното граѓанство, граѓанското образование и преминот кон повисоко техничко образование или работа.	Поврзување на техничкото/СТЕМ-учење со инклузијата, одговорот на потребите на заедницата и видливите ученички производи на англиски јазик.
Кочани	Две средни училишта и активна соработка меѓу НВО и училиштата во децентрализиран образовен контекст.	Искуство со BP, ООР, eTwinning и Еразмус+ проекти ориентирани кон заедницата.	Интегрирање на дигиталните и инклузивните методи во редовната настава по англиски јазик.
Тарсус/Мерсин	Голем покраински образовен систем со ученици од различни средини и мрежи за настава по странски јазици.	FLEA и Abdulkерim Bengi Anadolu Lisesi можат да ги распространуваат практиките за настава по јазици.	Зголемување на мотивацијата, инклузијата и дигиталната подготвеност преку активно учење англиски јазик.

Поглавје 2: Најдобри пристапи за справување со предизвиците од интерес за заедницата во образовните процеси

Учењето поврзано со заедницата е најефективно кога не се третира како дополнителна тема поставена на крајот од часот, туку како организациска рамка на учењето јазик. Учениците го користат англискиот јазик за да препознаат реален проблем, да го истражат, да дискутираат за него, да го споредат со состојбата во партнерските земји, да ги презентираат наодите и да предложат дејствување.

Проектната апликација веќе ги утврдува релевантните теми од интерес за заедницата: заштита на животната средина, социјална инклузија, еднаквост, толеранција и мултикултурни прашања. Овие теми се соодветни за часовите по англиски јазик бидејќи бараат вокабулар, комуникација, аргументација, слушање, презентирање и размислување. Тие исто така ги поттикнуваат учениците да го поврзат јазикот со идентитетот, локалната реалност и европското граѓанство.

Најдобрите пристапи избрани за идна употреба се наведени подолу. Тие може да се користат одделно, но најсилни резултати се очекуваат кога ќе се комбинираат во кратки циклуси на учење.

Заеднички циклус на учење

Практичната наставна целина може да се реализира во пет фази. Во фазата на ориентација, наставникот воведува локално прашање и ги утврдува јазичните цели. Во текот на истражувањето, учениците собираат веродостојни информации преку читање, набљудување, интервјуа или едноставни анкети. Во фазата на јазична подготовка, тие развиваат вокабулар, функционални изрази и свест за жанрот. Потоа создаваат и презентираат производ пред реална или симулирана публика. На крајот, учениците размислуваат за тоа што научиле за англискиот јазик, дигиталните алатки, тимската работа и заедницата.

Циклусот може да трае од три часа до неколку недели. Важно е на завршниот производ да му претходи доволна јазична поддршка и по него да следува размислување. Со тоа се спречува учениците со подобри говорни вештини да доминираат и им се помага на наставниците да го препознаат напредокот што можеби не е видлив во една завршна презентација.

Пристап	Како се применува на часовите по англиски јазик	Вредност за интересите на заедницата
Проектно учење	Учениците работат во тимови на конкретна тема, како загадување на воздухот, пристапност, стереотипи, безбедност во училиштето или младинско учество, и подготвуваат завршен производ на англиски јазик.	Развива одговорност, тимска работа, презентациски вештини и чувство на сопственост во однос на локалните проблеми.
Задачи засновани на проблеми	Проблем од реалниот живот се претставува како предизвик. Учениците собираат информации, споредуваат гледишта и предлагаат решенија.	Го поврзува англискиот јазик со критичкото размислување и донесувањето одлуки.
CLIL и граѓанско образование	Англискиот јазик се користи како средство за учење за животната средина, социјалната инклузија, културното наследство, законските права, здравјето или дигиталното граѓанство.	Го прави учењето јазик смислено и поврзано со темите од наставната програма.
Истражување и проучување на заедницата	Учениците спроведуваат интервјуа, анкети, фотообиколки, активности за мапирање или кратки кабинетски истражувања, а потоа известуваат на англиски јазик.	Ја претвора локалната заедница во ресурс за учење.
Искуствено учење	Учениците учат англиски јазик преку практични активности, работилници, теренска настава и искуства на отворено.	Создава посилни врски со локалната средина и заедницата.
Интердисциплинарно учење	Англискиот јазик се интегрира со природните науки, STEAM, уметноста, историјата, одржливоста и технологијата.	Им помага на учениците да ги разберат прашањата од заедницата од различни гледишта.
Соработувачко учење	Учениците работат заедно преку тимска работа, врсничко учење, играње улоги и групни проекти.	Развива соработка, емпатија, инклузија и општествена одговорност.
Настава по јазик заснована на задачи (TBLT)	Учениците го користат англискиот јазик за извршување автентични задачи, како интервјуа, анкети, презентации и кампањи.	Создава смислена интеракција меѓу учениците и пошироката заедница.
Учење засновано на ВР и игри	Учениците го користат ВР-лабиринтот, собираат букви, решаваат задачи, ги изговараат целните зборови и добиваат повратни информации преку софтверот.	Ја зголемува мотивацијата и го поддржува развојот на вокабуларот, изговорот, просторната ориентација и соработката.
eTwinning и OOP	Наставниците разменуваат наставни планови, а учениците соработуваат во меѓународни тимови користејќи безбедни дигитални средини и отворени ресурси.	Ја одржува соработката по мобилностите и ја намалува зависноста од скапи алатки.
Ученички кампањи и изложби	Учениците изработуваат постери, кратки видеа, поткасти, писма до носителите на одлуки или училишни изложби.	Го прави учењето видливо за родителите, општините, НВО и пошироката јавност.

Употреба на ВР-софтверот за англиски јазик како стратешка образовна алатка

Проектниот софтвер опишан во Упатството за употреба е апликација за учење заснована на 3Д-лабиринт. Ученикот се движи низ лабиринтот, наоѓа букви, ги поставува на точните места, го составува точниот збор, а потоа го изговара зборот гласно. Функцијата за препознавање говор го проверува изговорот и ја отвора последната врата кога ќе го препознае правилно изговорениот збор.

Овој дизајн е важен за стратешкото партнерство бидејќи го комбинира учењето јазик со истражување, помнење, тимска работа, изговор, управување со времето и дигитална интеракција.

Код на проектот: 2024-1-PL01-KA220-SCH-000250598 | Еразмус+ KA220-SCH

Тој е и пренослив: новите банки на зборови и загатки може да се поврзат со теми од заедницата во секој партнерски регион. На пример, наставна целина за климата може да ги користи зборовите суша, отпад, поплава, рециклирање и биолошка разновидност; а наставна целина за инклузија може да ги користи зборовите пристап, почитување, пречка, поддршка и еднаквост.

Препораката е ВР да не се користи како самостоен спектакл. Најсилниот педагошки модел опфаќа: воведна задача со вокабулар и контекст од заедницата, ВР-предизвик, тимско размислување, споредба со партнерските региони и завршен комуникациски производ на англиски јазик.

Услови за ефективно учење засновано на ВР и игри

Пред употребата, наставниците треба да го утврдат јазичниот резултат, да ја проверат опремата, да ги објаснат правилата за движење и безбедност и да обезбедат можност за учество без ВР. Кратките ротации се попожелни од долгите индивидуални сесии. Додека еден ученик ги користи ВР-очилата, другите членови на тимот може да решаваат траги, да запишуваат вокабулар, да го проверуваат изговорот, да ја набљудуваат стратегијата или да ја подготвуваат последователната задача. На тој начин целата група останува мисловно активна.

Оценувањето треба да се фокусира на учењето што се одвива околу играта, а не само на брзината или успешното завршување. Корисни докази се правилната употреба на целните зборови, подобрувањето на изговорот, објаснувањето на значењето, соработката и квалитетот на завршната порака поврзана со заедницата. Сите податоци за користењето треба да бидат ограничени на она што е педагошки неопходно и да се обработуваат согласно училишните постапки за приватност.

Извори на податоци: [1], [2], [4].

Активности за подигнување на свеста

Активностите за подигнување на свеста треба да се организираат околу гласот на учениците. Улогата на наставникот е да обезбеди поддршка за веродостојни информации, инклузивен јазик и почитувачка дебата. Улогата на локалните засегнати страни е да обезбедат реален контекст и да им помогнат на учениците да разберат дека предизвиците во заедницата бараат соработка.

Препорачаните форми за подигнување на свеста опфаќаат училишни изложби, ученички дебати, кратки видеа, отворени часови, форуми со локалните засегнати страни, презентации пред општината, eTwining-галерии и повеќејазични онлајн кампањи. Секоја форма треба да има јасно утврден резултат од учењето англиски јазик и резултат за заедницата.

Истражување, проектно учење и CLIL

Истражувањето започнува со прашање на кое не може да се одговори со препишување од еден извор: Колку е пристапна нашата училишна средина? Што знаат младите за локалниот квалитет на воздухот? Како им се претставува културното наследство на посетителите? Учениците учат да разликуваат набљудување, мислење и доказ и да ги проверуваат информациите пред да ги употребат. Наставниците по англиски јазик може да го поддржат процесот со листи за проверка на изворите, рамки за интервју, јазични структури за споредување и модели за одговорно наведување извори.

Проектното учење додава целисходен производ и публика. Добриот проект вклучува предизвикувачко прашање, избор од страна на учениците, ревизија по добиени повратни информации и јавно презентирање. Техниките на CLIL ја поддржуваат потребната рамнотежа меѓу содржината и јазикот: визуелни организатори, банки на зборови, почетни делови на реченици, кратки автентични текстови, повторување на клучните поими и структурирано говорење. Целта е смислена интелектуална работа на јазично ниво што останува пристапно.

Инклузивно и диференцирано учество

Инклузијата треба да се планира од самиот почеток. Наставниците треба да обезбедат информации во повеќе формати, да овозможат усни, писмени, визуелни и практични придонеси, внимателно да формираат групи со различни способности и да обезбедат основните активности да не бараат учениците да поседуваат сопствен уред. Учениците на кои не им одговара ВР треба да добијат рамноправна улога. Титловите, читливиот контраст, јасната навигација, предвидливите упатства и дополнителното време можат да ги отстранат вообичаените пречки.

Диференцијацијата не значи на некои ученици да им се даде помалку значајна работа. Сите ученици треба да придонесат кон заедничкото прашање, додека поддршката и сложеноста може да се разликуваат. Еден ученик може да ги означи и објасни клучните поими, друг да споредува извори, а трет да води интервју или да пишува препораки. Индивидуалното размислување им помага на наставниците да го утврдат придонесот на секој ученик.

Дигитално граѓанство и медиумска писменост

Истражувањето на заедницата сè почесто се одвива онлајн, па учениците треба да ги проценуваат авторството, целта, доказите, датумот и можната пристрасност. Тие треба да научат да разликуваат општински документ, новинарски напис, реклама и анонимно тврдење на социјалните медиуми. DigComp ја дефинира дигиталната компетенција како самоуверено, критичко и одговорно користење на дигиталните технологии, а во нејзината основа ги поставува информациската писменост, комуникацијата, создавањето содржини, безбедноста и решавањето проблеми [20].

Затоа, секој дигитален производ треба да содржи основно наведување на изворите, дозвола за користење слики и музика, почитувачко претставување на членовите на заедницата и проверка на приватноста пред објавување. Наставниците треба да избегнуваат објавување имиња или препознатливи фотографии на учениците без потребната согласност. Лиценцата CC BY 4.0 може да се користи за оригиналните проектни ресурси, но содржините од трети страни мора да ги задржат условите на сопствените лиценци.

Оценување за учење

Оценувањето треба да ги комбинира јазичните и трансверзалните резултати. Кратка рубрика може да ги опфати точноста и разновидноста на англискиот јазик, јасноста за целната публика, употребата на докази, тимската работа, дигиталната одговорност и размислувањето. Критериумите треба да се споделат пред започнувањето на задачата. Врсничките повратни информации се најкорисни кога се конкретни, почитувачки и проследени со ревизија.

Наставниците може да соберат мало портфолио што ги содржи истражувачкото прашање, вокабуларот или белешките од планирањето, една нацрт-верзија, завршниот производ и осврт. Со тоа се обезбедуваат докази за напредокот без прекумерна документација. Заедничките рубрики во партнерските училишта може да овозможат споредба, но не треба да се користат за рангирање на образовните системи или на учениците од различни јазични средини.

Поглавје 3: Препораки за подобрување на локалните стратегии и усогласување со Акцискиот план на ЕУ за дигитално образование 2021-2027

Акцискиот план на ЕУ за дигитално образование 2021-2027 поставува заедничка визија за висококвалитетно, инклузивно и пристапно дигитално образование во Европа и ги поддржува системите за образование и обука во приспособувањето кон дигиталната ера. Тој се заснова на два стратешки приоритети: поттикнување дигитален образовен екосистем со високи перформанси и унапредување на дигиталните вештини и компетенции за дигитална трансформација.

Проектот „Заедницата и англиски јазик“ се вклопува во двата приоритети. Тој развива дигитална алатка за учење, ги подготвува наставниците за примена на иновативни методи, ги промовира ООР и eTwinning и ја поврзува дигиталната компетенција со учењето јазик, инклузијата и учеството во заедницата.

Усогласување со двата стратешки приоритети

Во рамките на Приоритетот 1, дигиталниот образовен екосистем со високи перформанси бара сигурна инфраструктура, организациско планирање, компетентни наставници, квалитетни содржини, алатки лесни за употреба и безбедни платформи. Партнерството придонесува преку проверен ВР-концепт, соработка меѓу наставниците, насоки за повторна употреба и локално организирана поддршка. Во идното спроведување треба да се додадат годишна проверка на опремата, именувани педагошки и технички лица за контакт, краток план за развој на кадарот и договорени правила за приватност, заштита и пристапност [4].

Во рамките на Приоритетот 2, на учениците им е потребна дигитална писменост уште од рана возраст, вклучително и способност за справување со преоптовареност со информации, препознавање неверодостојни информации, одговорно комуницирање и разбирање на новите технологии што обработуваат голем обем податоци. Задачите по англиски јазик поврзани со заедницата може директно да ги развиваат овие компетенции: учениците пребаруваат и споредуваат извори, соработуваат преку граници, создаваат медиумски содржини за јавна публика и размислуваат за етичката употреба на дигиталните алатки [4], [20].

Користење на DigCompEdu како рамка за професионален развој на наставниците

DigCompEdu опишува 22 компетенции на наставниците во шест области: професионален ангажман; дигитални ресурси; настава и учење; оценување; зајакнување на учениците; и олеснување на развојот на дигиталната компетенција на учениците [21]. Проектот „Заедницата и англиски јазик“ ги опфаќа сите шест области, но најнепосредни приоритети се изборот и приспособувањето на ресурсите, соработувачкото учење, пристапноста и инклузијата, активното ангажирање на учениците, информациската и медиумската писменост, одговорната употреба и создавањето дигитални содржини.

Секое партнерско училиште треба да спроведува едноставна годишна самопроцена. Наставниците може да користат кратка листа за проверка на конзорциумот или европската алатка SELFIEforTEACHERS, која се заснова на DigCompEdu и го поддржува размислувањето за силните страни и развојните потреби [22]. Резултатите треба да насочуваат практично врсничко учење, како демонстративен час, заедничка проверка на ресурси или менторски пар, а не да служат за оценување на вработените.

Институционални препораки

Раководството на училиштето треба да вклучи најмалку една дигитална активност по англиски јазик поврзана со заедницата во годишната програма за работа и да определи одговорни лица. Активноста треба да биде поврзана со наставната програма, да има план за инклузија, реален технолошки план и начин на дисеминација. Кратката анализа на крајот од учебната година треба да покаже што може да се повтори, поедностави или сподели.

Професионалниот развој на наставниците треба да се заснова на практиката. Приоритетни форми се набљудување на часови, заедничко планирање, микроработилници, врснички повратни информации и поддржано експериментирање. Обуката треба да опфати не само како се ракува со алатката, туку и кога таа го подобрува учењето, како да се понудат пристапни алтернативи, како да се заштитат податоците и како да се оцени работата на учениците.

Партнерството со надворешни организации треба да се води од јасна образовна цел. Општините може да обезбедат локални податоци и публика; НВО може да придонесат со експертиза за

инклузија, животна средина или младинско учество; универзитетите и претпријатијата може да понудат технички повратни информации; а телата на родители или ученици може да помогнат во изборот на релевантни прашања. Училиштата ја задржуваат одговорноста за наставната програма, заштитата на учениците и урамнотеженото претставување.

Етичка, безбедна и пристапна дигитална практика

Конзорциумот треба да ги следи принципите на минимизирање на податоците, учество соодветно на возраста и транспарентност. Треба да се собираат само неопходните лични податоци; пристапот до платформите треба да се доделува според улогата; треба да се утврдат рокови за чување; а објавувањето треба да ги следи националните постапки за согласност. Доколку генеративната вештачка интелигенција се воведе во подоцнежните активности, таа треба да се користи под надзор на наставник, со јасно наведување и проверка, а не како невидлива замена за работата на учениците.

Пристапноста мора да се земе предвид при изборот на платформи и изработката на ресурси. Основните информации не треба да бидат достапни само преку ВР или аудиосодржини. Алтернативите треба, каде што е изводливо, да вклучуваат пристап преку тастатура или печатен материјал, титлови или транскрипти за аудиовизуелните материјали, читлива типографија и доволен контраст на боите. Областа „Зајакнување на учениците“ во DigCompEdu посебно ги нагласува пристапноста, инклузијата, диференцијацијата и активното ангажирање [21].

Извори на податоци: [1], [4].

Препорака	Главни засегнати страни	Поврзаност со Акцискиот план на ЕУ за дигитално образование	Очекувана придобивка
Интегрирање на учењето поврзано со заедницата во планирањето на наставата по англиски јазик.	Наставници по англиски јазик, раководство на училиштето, тимови за наставна програма	Дигиталните алатки поддржуваат активно, инклузивно и пристапно учење.	Учениците го користат англискиот јазик за смислена комуникација и граѓанско учество.
Создавање постојана транснационална мрежа на наставници по англиски јазик.	Сите партнерски училишта, FLEA, НВО ЛАГ	Ја зајакнува дигиталната соработка и капацитетот на наставниците.	Одржлива размена на наставни планови, ООР и добри практики.
Користење на ВР и учење засновано на игри во кратки, целисходни циклуси на учење.	Училишта, ИКТ-експерти, општини	Придонесува за дигитален образовен екосистем со високи перформанси.	Поголема мотивација, подобро вежбање на вокабуларот и посилна дигитална самодоверба.
Вклучување надворешна експертиза во стратешкото планирање.	НВО, универзитети, ИКТ-експерти, локални власти	Ги поврзува училиштата со пошироките иновациски екосистеми.	Училиштата добиваат методи и техничка поддршка што не секогаш може да се обезбедат внатрешно.
Поврзување на часовите по англиски јазик со теми од локалните политики.	Општини, училишта, НВО, младински организации	Дигиталното граѓанство и граѓанското учество стануваат дел од учењето.	Учениците го препознаваат образованието како корисно за решавање реални прашања во заедницата.
Подобрување на пристапноста и инклузијата во дигиталното учење.	Училишни инклузивни тимови, психолози, наставници, родители	Поддржува инклузивно и пристапно дигитално образование.	Може да учествуваат повеќе ученици, вклучително и ученици со посебни образовни потреби или со помалку можности.
Развивање отворени образовни ресурси според лиценцата CC BY 4.0.	Наставници, проектни партнери, училишни библиотеки/веб-тимови	Поттикнува споделување и повторна употреба на дигиталните материјали.	Проектните резултати остануваат достапни и преносливи по завршувањето на проектот.

Стратешки фокус специфичен за секој регион

3.1 Препорачано фазно спроведување

Во подготвителната фаза, секој партнер назначува училиштен координатор, ја мапира расположливата опрема и компетенциите на кадарот, избира една наставна тема и утврдува една релевантна засегната страна. Во пилот-фазата, мала група наставници спроведува еден циклус на учење и собира повратни информации од учениците. Во фазата на консолидирање, часот се

ревидира, се споделува во училиштето и, кога е соодветно, се објавува како ООР. Во фазата на транснационална размена, партнерите ги споредуваат производите и се договараат за едно подобрување во следниот циклус.

Овој фазен пристап ја прави промената податлива и создава докази за училишното планирање. Тој ги почитува и различните почетни позиции: едно училиште може да започне со проектор и споделени онлајн документи, додека друго може да го користи ВР-лабиринтот и специјализирана опрема. Заедничкиот стандард е целисходна, инклузивна и безбедна педагогија, а не идентична технологија.

3.2 Минимални стандарди за квалитет на споделените ресурси

Секој споделен ресурс треба да ги наведе возраста на учениците, проценетото времетраење, нивото на англиски јазик или потребната поддршка, резултатите од учењето, материјалите, постапката, приспособувањата за инклузија, методот на оценување, лиценцата и податоците за авторот/изворот. Дигиталните врски треба да се проверуваат годишно. Примерите од учениците треба да се анонимизираат или да се објавуваат со потребната дозвола.

Ресурсите треба да бидат напишани на јасен англиски јазик и, кога е корисно, да бидат придружени со насоки на националниот јазик. Повеќејазичната поддршка ја зголемува преносливоста без да ја намалува улогата на англискиот како работен јазик. Партнерите треба да користат доследни имиња на датотеки и метаподатоци за наставниците да можат да ја пребаруваат банката на ресурси според тема, возраст, времетраење и алатка.

Регион	Стратешки фокус 2027-2031
Радом	Зајакнување на ученичките проекти на англиски јазик поврзани со локални граѓански и еколошки теми; користење на координаторската улога за одржување на eTwinning-соработката и годишната размена на наставници.
Неапол	Поврзување на учењето англиски јазик со научното и технолошкото образование, дигиталното граѓанство, граѓанските и општествените вредности, инклузијата и потребите на разновидната метрополитенска заедница; користење ученички прототипови, кампањи, мапирање на заедницата и задачи за решавање технички проблеми.
Кочани	Користење на соработката меѓу HBO и училиштата за реплицирање на практиките со BP/OOP/eTwinning и поврзување на часовите по англиски јазик со екологијата, инклузијата и младинското учество во Источниот Регион.
Тарсус/Мерсин	Користење на училиштето и мрежата FLEA за ширење на методите за учење јазици, поддршка на учениците од различни средини и поврзување на англискиот јазик со социјалната инклузија и дигиталните вештини.

Поглавје 4: Акциски план 2027-2031

Акцискиот план е осмислен како реална алатка за продолжување. Тој опфаќа активности што може да се спроведат со умерени ресурси, користејќи ги постојните проектни резултати, експертизата на наставниците, eTwinning-соработката, училишните простории, општинската поддршка и можно идно финансирање од Еразмус+ или локални извори.

Секоја иницијатива има транснационален карактер, но може да се спроведе и локално. Партнерите може да започнат со помали верзии и постепено да ги развијат во заеднички проекти или годишни форми на соработка.

Управување и координација

III LO Radom треба да свикува еден годишен стратешки состанок, по можност на почетокот од секоја учебна година. Секој регион треба да назначи едно институционално лице за контакт и една замена. Водството на иницијативите треба да се распредели: Кочани за реплицирање на BP и практична

поддршка за ООР; Неапол за задачи од заедницата поврзани со техничките предмети/СТЕМ; FLEA и училиштето од Тарсус за ширење на методите за настава по јазици и инклузија; и Радом за транснационална координација и следење на квалитетот.

Одлуките треба да се евидентираат во годишен лист за спроведување од една страница, во кој ќе се наведат избраните активности, одговорните лица, датумите, очекуваните резултати и потребите за поддршка. Тоа е доволно за континуитет и може да се вклучи во постојните постапки за планирање на секоја институција.

Ресурси и финансирање

Повеќето активности може да се реализираат во рамките на редовната настава, со постојната опрема и бесплатните европски средини за соработка. Трошоците може да опфатат одржување на ВР, локален превоз, печатење, толкување, приспособувања за пристапност, веб-хостинг или организација на настани. Партнерите треба да ги комбинираат институционалните буџети, општинската или регионалната поддршка, придонесите во натура од засегнатите страни и, кога е соодветно, повиците на Еразмус+, eTwinning или други европски и национални програми.

Финансирањето треба да ја следи активноста, а не да ја определува. Секоја иницијатива треба да има минимална изводлива верзија што може да се спроведе со постојните ресурси и проширена верзија доколку се обезбеди дополнително финансирање. Со тоа се заштитува континуитетот меѓу периодите на грант.

Бр.	Иницијатива / мерка	Период	Носител / партнери	Главни активности	Резултати и показатели
1	Мрежа на наставници на проектот „Заедницата и англиски јазик“	2027-2031	III LO Radom со сите партнери	Одржување мрежа заснована на eTwinning; организирање два онлајн состаноци на наставниците годишно; размена на наставни планови и ООР.	Најмалку 2 онлајн состаноци годишно; 20 споделени ресурси до 2031 година; активни контакти меѓу наставниците во сите региони.
2	Годишна проектна недела за англиски јазик поврзан со заедницата	Секоја учебна година	Сите партнерски училишта	Секое училиште спроведува една недела активности по англиски јазик на заедничка тема од заедницата: клима, инклузија, пристапност, културно наследство или младинско учество.	4 локални проектни недели годишно; ученички презентации на англиски јазик; локална дисеминација во секој регион.
3	Реплицирање на лабораторијата за учење со ВР-лабиринт	2027-2028	НВО ЛАГ Кочани со училишните ИКТ-тимови	Подготовка на практични упатства за училиштата; ажурирање на банките на зборови; тестирање на ВР-лабиринтот со нов вокабулар поврзан со теми од заедницата.	Најмалку 4 ажурирани ВР-банки на зборови; една училишна демонстрација во секоја земја; подготвена листа за проверка на одржувањето.
4	Транснационален ученички предизвик за заедницата	2028-2031	Сите партнерски училишта и FLEA	Мешани онлајн тимови на ученици истражуваат едно заедничко прашање и создаваат производ на англиски јазик: видео, постер, поткаст, кампања или дигитална приказна.	Најмалку 4 транснационални ученички предизвици; најмалку 80 вклучени ученици во текот на периодот.
5	Локален форум на засегнатите страни за заедницата и образованието	Годишно, 2027-2031	Училишта, општини, НВО	Поканување на локалните власти, НВО, родителите и младинските претставници да	Еден локален форум по земја годишно; собрани повратни информации од засегнатите страни;

Бр.	Иницијатива / мерка	Период	Носител / партнери	Главни активности	Резултати и показатели
				дискутираат за наодите на учениците и за идната образовна соработка.	документирани нови идеи за соработка.
6	Банка на отворени образовни ресурси	2027-2031	Сите партнери, училишни веб-тимови	Објавување избрани наставни планови, работни листови, банки на зборови и примери на ученички производи според лиценцата CC BY 4.0.	Збирката OOP е достапна онлајн; објавени се најмалку 25 ресурси; изјавата за лиценцата е видлива.
7	Минипроекти за инклузија и мултикултурен дијалог	2027-2031	Наставници по англиски јазик, училишни психолози/стручни соработници, FLEA	Организирање часови и кампањи на англиски јазик за стереотипи, предрасуди, пристапност, интеркултурно почитување и инклузивна училишна култура.	Во секое партнерско училиште се спроведува најмалку една тема за инклузија во секоја учебна година; собрани се ученички осврти.
8	Кампањи на англиски јазик за климата и локалната животна средина	2027-2031	Ученици, наставници по англиски јазик, екоодбори, општини	Користење на англискиот јазик за истражување на локалните еколошки предизвици; создавање материјали за подигнување на свеста и споредување на резултатите со партнерските региони.	Годишна ученичка кампања; повеќејазична онлајн галерија; локални препораки напишани од учениците.
9	Подготовка на заеднички проекти за периодот по 2031 година	2030-2031	Сите проектни организации	Утврдување можности за последователно финансирање преку Еразмус+, eTwinning, локални или регионални извори; подготовка на концепт-белешки засновани на најуспешните активности.	Најмалку 3 нови проектни концепти; најмалку 1 апликација или формален предлог за соработка поднесен до 2031 година.

Принципи на спроведување

- Започнете со постојните ресурси: Прирачникот, Упатството за употреба, ВР-софтверот, eTwinning-контактите и обучените наставници.
- Активностите нека бидат кратки и повторливи, за училиштата да можат да ги вклучат во годишните програми за работа.
- Користете го англискиот јазик како работен јазик, но дозволете повеќејазична споредба за да се промовира европската јазична разновидност.
- Поврзете ја секоја дигитална активност со реална педагошка цел и видлив резултат за заедницата.
- Документирајте ги сите активности со кратки извештаи, фотографии, врски и обрасци за повратни информации, за да може да се користат во идни проектни апликации.

Клучни ризици и мерки за нивно ублажување

Промената на кадарот се ублажува со назначување замени, институционално складирање на ресурсите и водење кратки белешки за примопредавање. Нееднаквиот технички капацитет се ублажува преку нискотехнолошки алтернативи и заеднички демонстрации. Ограничениот пристап на учениците се ублажува преку опрема во сопственост на училиштето, групна работа и рамноправни

улоги без ВР. Слабата усогласеност со наставната програма се ублажува така што се започнува со јасно утврдени резултати по англиски јазик и критериуми за оценување.

Други ризици се неактивната онлајн соработка, застарените врски, повредите на приватноста и заситеноста на засегнатите страни. Одговорот е умерен, но предвидлив календар, годишна проверка на врските, јасни постапки за согласност и објавување и целисходно вклучување на засегнатите страни во избрани моменти, наместо повторени покани без јасно определена улога.

Извори на податоци: [1], [2], [4].

Следење, евалуација и одржливост

Следењето треба да остане едноставно, реално и корисно. Целта не е создавање документација, туку докажување дека партнерството продолжува да создава образовна вредност и по формалното завршување на проектот.

Главниот показател за успех на овој документ е бројот на нови активности или проекти реализирани од Акцискиот план. Одобрената апликација определува најмалку пет нови иницијативи/активности како очекуван стратешки резултат. Затоа, Акцискиот план содржи повеќе од пет иницијативи, со што на конзорциумот му се овозможува да ги избере најизводливите.

Циклус на евалуација

На почетокот од секоја учебна година, партнерите ги избираат иницијативите што ќе ги спроведуваат и ја евидентираат почетната состојба: наставниците учесници, очекуваната група ученици, расположливите ресурси и тековната практика. Во текот на спроведувањето, тие собираат само докази што ќе бидат употребени. На крајот, наставниците и учениците подготвуваат кратки осврти, а одговорниот партнер ги евидентира постигнувањата, пречките и една препорака.

Годишното резиме на конзорциумот треба да ги комбинира квантитативните информации со кратки квалитативни примери. Бројките го покажуваат опфатот, а примерите го покажуваат образовното значење. Податоците треба внимателно да се толкуваат бидејќи големината на училиштата, наставните програми и условите за спроведување се разликуваат меѓу регионите. Целта е континуирано подобрување и отчетност, а не натпревар меѓу партнерите.

Показатели за квалитет

Квалитетот треба да се проценува преку релевантноста, инклузијата, учењето, соработката и одржливоста. Релевантноста испитува дали активността се занимава со реално прашање од заедницата и има јасни цели по англиски јазик. Инклузијата утврдува кој учествувал и кои пречки биле отстранети. Учењето ги разгледува јазичниот напредок, дигиталната компетенција и размислувањето. Соработката ги разгледува значајните придонеси на партнерите и засегнатите страни. Одржливоста утврдува дали се обезбедени ресурсите, улогите и последователните активности.

Целта од најмалку 75% позитивни повратни информации е корисна како показател за рано предупредување, но треба да биде придружена со отворени коментари и докази за учењето. Активноста што е многу забавна не мора автоматски да биде ефективна, а тешката активност сепак може да биде вредна. Затоа, наставниците треба да ги анализираат повратните информации заедно со ученичките производи, набљудувањата и остварувањето на планираните резултати.

Точки за преглед

Среднорочниот преглед на крајот од 2028 година треба да утврди дали мрежата на наставници е активна, дали се ажурираат ВР-банките на зборови и ООР и дали сите региони спровеле најмалку една локална и една транснационална активност. Прегледот во 2031 година треба да го оцени целиот сет показатели, да ги утврди ресурсите што останале употребливи, да ги документира научените лекции од партнерството и да одлучи дали стратегијата ќе се обнови или ревидира.

Област на следење	Предложен показател	Докази
Соработка меѓу наставниците	Број на онлајн состаноци, споделени ресурси и наставници учесници.	Белешки од состаноците, евиденција на eTwinning, список на ресурси.
Учество на учениците	Број на ученици вклучени во проектните недели, ВР-сесиите и транснационалните предизвици.	Списоци на присутни, фотографии, ученички производи.
Квалитет на учењето	Повратни информации од учениците и наставниците, со цел најмалку 75% позитивни повратни информации, а по	Анонимни анкети и кратки обрасци за рефлексција.

	можност над 90% како показател за висок квалитет.	
Вклученост на засегнатите страни	Број и вид на вклучени локални засегнати страни.	Списоци од форумите, записници, писма за поддршка, медиумски објави.
Одржливост	Број на активности од Акцискиот план 2027-2031 спроведени по завршувањето на проектот.	Годишно ажурирање од конзорциумот и краток завршен преглед во 2031 година.

Изјава за одржливост

Одржливоста на проектот „Заедницата и англиски јазик“ се заснова на луѓето, алатките и соработката. Луѓето се обучените наставници, ИКТ-експертите, училишните тимови и организациите за поддршка. Алатките се Прирачникот, Упатството за употреба, ВР-софтверот, наставните планови и ООР. Структурата за соработка ја сочинуваат транснационалната мрежа на наставници и стратешкиот Акциски план.

За да останат корисни, проектните резултати не бараат големи нови финансиски ресурси. Повеќето активности може да се повторуваат преку редовната настава, училишните настани, eTwinning-проектите и поддршката од локалните засегнати страни. Одржувањето на ВР-опремата и ажурирањето на софтверот треба да се планираат како умерена годишна одговорност на училиштето или партнерот.

До 2031 година, конзорциумот треба да има за цел најмалку една нова транснационална образовна иницијатива во подготовка или спроведување и видлива архива на ученички и наставнички производи што покажува како учењето англиски јазик може да им служи на локалните заедници.

Институционалната одржливост бара и признание. Придонесот на наставниците што ги водат активностите треба да биде признаен во внатрешната евиденција за професионален развој или во училишните извештаи, каде што тоа го дозволуваат националните правила. Ученичката работа треба да се промовира преку изложби, сертификати, училишни медиуми или презентации, со почитување на барањата за согласност и приватност.

Долгорочната вредност на партнерството ќе биде видлива кога учењето поврзано со заедницата ќе стане вообичаена можност во наставата по англиски јазик: метод што наставниците може да го изберат затоа што ја подобрува употребата на јазикот, дигиталната одговорност и учеството на учениците, а не активност резервирана само за проекти финансирани од надворешни извори.

Извори на податоци: [1], [2].

Референци

[1] Одобрена апликација, „Заедницата и англиски јазик“, KA220-SCH-D3389ACA, 2024. Проектна датотека обезбедена од конзорциумот.

[2] „Заедницата и англиски јазик“, Упатство за употреба на софтверот, IO2, 2026. Проектна датотека обезбедена од НВО ЛАГ Кочани.

[3] Европска комисија, Комуникација и зголемување на видливоста на ЕУ: употреба на амблемот на ЕУ и изјавата за финансирање.

https://commission.europa.eu/funding-tenders/managing-your-project/communicating-and-raising-eu-visibility_ga

[4] Европска комисија, Акциски план за дигитално образование 2021-2027.

<https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/actions>

[5] FRSE - Фондација за развој на образовниот систем, За Фондацијата.

<https://www.frse.org.pl/about-the-foundation>

- [6] Eurydice Полска, Краток преглед на полскиот образовен систем.
<https://eurydice.org.pl/system-edukacji-w-polsce/the-polish-education-system-in-brief>
- [7] Град Радом, упис во училиштата по основното образование за учебната 2024/2025 година.
<https://www.radom.pl/aktualnosci/rozpoczal-sie-nabor-do-szkol-ponadpodstawowych/>
- [8] Град Радом, завршување на учебната 2024/2025 година и инвестиции во образованието.
<https://www.radom.pl/aktualnosci/zakonczy-l-sie-rok-szkolny-2024-2025/>
- [9] Eurydice Италија / Европска мрежа Eurydice, Структура на европските образовни системи 2024/2025. <https://eurydice.indire.it/publicazioni/the-structure-of-european-education-systems/>
- [10] INAPP, Втор циклус на образование и обука во Италија.
<https://www.inapp.gov.it/atlanlavoro/repertorio-nazionale-qualificazioni/per-saperne-di-piu/secondo-ciclo-istruzione-e-formazione/>
- [11] Италијанско Министерство за образование и заслуги, Единствен портал за училишни податоци - училишна статистика и отворени податоци.
<https://dati.istruzione.it/opendata/approfondimenti/statistiche/?catalogo=Istruzione>
- [12] Polo Tecnico Fermi-Gadda, официјална веб-страница на институцијата - Контакти.
<https://www.polotecnicofermigadda.edu.it/contatti/>
- [13] Европска агенција за посебни потреби и инклузивно образование, Преглед на системот за инклузивно образование во Северна Македонија, ажурирано во 2026 година.
<https://www.european-agency.org/country-information/north-macedonia/overview-inclusive-education-system>
- [14] Министерство за национално образование на Турција, Статистика за формалното образование 2024/2025. https://sgb.meb.gov.tr/istatistik_k/resmi_istatistik.html
- [15] Портал за податоци TurkStat, метаподатоци за националната образовна статистика 2025.
<https://veriportali.tuik.gov.tr/en/press/58002/metadata>
- [16] Гувернерство на Мерсин, Податоци за образованието 2025. <https://www.mersin.gov.tr/egitim>
- [17] Polo Tecnico Fermi-Gadda, официјална веб-страница на институцијата - Историја.
<https://www.polotecnicofermigadda.edu.it/la-storia/>
- [18] FUTURA PNRR, ITI „Fermi-Gadda“ Napoli - Piano Scuola 4.0 / иновативни средини за учење.
<https://pnrr.istruzione.it/intervento/iti-fermi-gadda-napoli-207945/>
- [19] Совет на Европската Унија, Препорака на Советот од 22 мај 2018 година за клучните компетенции за доживотно учење (2018/C 189/01). [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32018H0604(01))
- [20] Европска комисија, Заеднички истражувачки центар, Рамка DigComp / DigComp 2.2: Рамка за дигитална компетенција на граѓаните. https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcomp/digcomp-framework_en
- [21] Европска комисија, Заеднички истражувачки центар, Европска рамка за дигитална компетенција на наставниците: DigCompEdu. https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcompedu_en
- [22] Европска комисија, Заеднички истражувачки центар, алатки за саморефлексција SELFIEforTEACHERS. https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcompedu/digcompedu-self-reflection-tools_en
- [23] Европска платформа за училишно образование, eTwinning-училишта: споделено водство, соработка, ученичко учество, инклузија и иновации.
<https://school-education.ec.europa.eu/en/etwinning/rewarding-excellence/etwinning-school-label>

[24] УНЕСКО, Препорака за отворени образовни ресурси (ООР), 2019. <https://www.unesco.org/en/legal-affairs/recommendation-open-educational-resources-oer>